

Hebreë, dat neemt niet weg, dat de dienst van het voorwerp toch dezelfde is. En die dienst is meer dan de vorm. Wie den vorm zou pogen weer te geven, wekte zeker misverstand.

Eén der moeilijkste punten is altijd de vertaling van munten, maten en gewichten. Men heeft hier niet alleen te doen met dingen, die wij niet meer gebruiken, maar heeft bij de munten tevens te rekenen met de innerlijke waarde en de koopwaarde. Een aanbevelenswaardig systeem is woorden te gebruiken, die een archaïsch karakter hebben, maar toch nog wel worden verstaan. Zoo kan het Grieksche *denarius* b.v. door *schelling* worden vertaald. Dan benadert men de innerlijke waarde. Bij de maten en gewichten is het weer iets eenvoudiger, omdat alleen de hoegrootheid moet worden uitgedrukt.

Wanneer wij samenvatten, wat wij schreven, dan kan dat aldus geschieden: De Bijbelvertaler beware zooveel mogelijk het Oostersch coloriet van den Bijbel, maar hij zie er niet tegen op om te weren, wat onverstaanbaar is.

EEN VLEGREISJE NAAR HONGARIJE

I. DOOR H. S. S. KUYPER

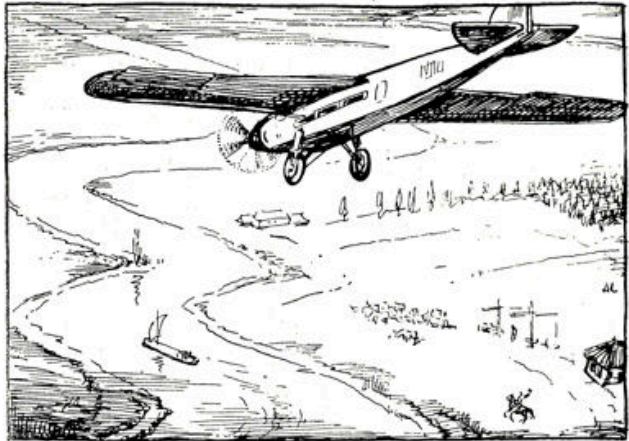
WIE GAAT ER MEE EEN VLEGREISJE maken naar een land, dat wel heel ver van ons a ligt, maar dat we toch zoo goed kennen? 't Duurt natuurlijk een poosje voor we in Hongarije zijn. En daarom willen we eerst even, hoog in de lucht, samen wat over Hongarije babbelen.

We hebben allemaal wel eens Hongaarsche kinderen in Holland gezien — zelfs misschien wel een Hongaarsch broertje of zusje in huis gehad.

En daarom, al is Hongarije een ver land, 't is toch geen *vreemd* land voor ons.

't Is ook een mooi land, dat zullen we straks zien, en ook een land, dat véél geleden heeft. Een echt oorlogsslachtoffer. Niet alleen van den laatsten oorlog, waardoor zooveel arme Hongaarsche kinderen naar Holland zijn gekomen, maar Hongarije heeft z'n leven lang van oorlog geleden. Hongarijes geschiedenis is een geschiedenis van bloed en tranen. Behalve de Joden is er geen volk op aarde, dat zóo lang en zóo erg geleden heeft als het Hongaarsche.

Hongarije is, net als België, een der groote slagvelden van Europa geweest. En altijd hebben die

Hoog in de lucht.

dappere Hongaren Europa verdedigd, eerst tegen de Mongolen, later tegen de Turken. Stroomen Hongarenbloed zijn ook vergoten in de eeuw der Hervorming. Eerst was bijna heel Hongarije Protestantsch geworden hoofdzakelijk door den invloed van Calvin. Maar 't Oostenrijksche Huis Habsburg met de Jezuiten hebben dat Hongaarsche Calvinisme te vuur en te zwaard uitgerooid. Net zooals 't Spaansche Huis Habsburg, Philips II met zijn Jezuiten 't in ons land hebben willen doen. Dat is ze echter *niet* gelukt! In 't arme Hongarije echter wel.

En toch niet heelemáál. *Iets* bleef er over. En dat kleine, verborgen *iets*, is door Gods genade in onzen tijd weer opgebloeid tot nieuw leven, en daar hebben al die Hongaarsche kinderen, die in ons land zijn geweest, véél toe bijgedragen.

Weet je hoe? Als ze weer thuis kwamen bij hun Hongaarsche ouders, en ze zaten voor 't eerst met hun broertjes en zusjes aan tafel, en vader wou zoo maar beginnen te eten, dan zeiden ze: Mijn Hollandsche vader!) bidt eerst voor we gaan eten. En als hun Hongaarsche vader dan zachtjes wou bidden, dan zeiden ze: Nee, mijn Hollandsche vader bidt altijd hardop! En ze kregen het gedaan, dat hun Hongaarsche vader óók hardop bad voor 't eten. En net zoo na 't eten met 't danken. En dan haalden ze den ouden Hongaarschen Bijbel uit de kast, en legden dien voor vader neer. „En nou moet u een hoofdstuk voorlezen, dat doet mijn Hollandsche vader ook altijd.” En ze kregen 't gedaan! En 's avonds voor 't naar bed gaan, knielden ze voor hun bedjes om hardop te bidden, en dat moesten hun Hongaarsche broertjes en zusjes óók doen. Want, Holland, en die Hollandsche vader en moeder en broertjes en zusjes, dat is voor al die Hongaarsche kinderen een ideaal. Mooier en heerlijker bestaat op de heele wereld niet! En daarom, toen ze weer terug waren in hun eigen gezinnen, moest alles net zoo toegegaan als bij de Hollandsche vaders en moeders!

En zoo zijn die duizenden Hongaarsche kinderen zendelingetjes geworden, die over heel Hongarije het zaad uit Holland meegebracht, hebben uitgestrooid. En in duizenden Hongaarsche gezinnen, waar nooit meer uit den Bijbel gelezen of gebeden of gedankt werd, gebeurt dat nu weer dagelijks. En dat is de vrucht van wat al die kleine Hongaarsche zendelingetjes in onze Christelijke gezinnen geleerd hebben.

Maar nu zweven we boven Hongarije!

Bidden vóór 't eten.

1) Eigenlijk zeiden ze: mijn lieve Hollandsche vader. Want een Hongaarsch kind zegt nooit: „vader” of „moeder,” maar altijd „mijn lieve vader, mijn lieve moeder.”

VOOR DE KINDEREN

EEN VLEGREISJE NAAR HONGARIJE

II. DOOR H. S. S. KUYPER

ZIEN JULLIE WEL DIE LANGE, breede zilveren strepen, die bijna vlak naast elkaar loopen? Dat zijn Hongarije's twee groote rivieren: de Donau en de Theiss, een zijrivier, die in den Donau uitmondt. We zien duidelijk, dat 't heele middenstuk van Hongarije plat is, net zoo vlak land als 't westen en noorden van ons eigen land. Dat groote middenstuk heet *Alföld*, wat beteekent „vlak land” of „neder-land.” En die *Alföld*, dat neder-land, is 't belangrijkste gedeelte van Hongarije, net zoo als 't polderland van ons land 't belangrijkste deel is. Om maar iets te noemen: de groote strijd voor onze vrijheid is in 't polderland uitgestreden. En in Hongarije in de *Alföld*, waar de boeren en de schaapherders wonen. Met hun mooie kleederdrachten, die de vrouwen allemaal zelf maken en borduren.

We zijn flink aan 't dalen, merken jullie 't wel? Wat 'n rivieren die Donau en die Theiss! Ze zitten vol visch, en lekkere! Met zulke rivieren spreekt het van zelf, dat er in Hongarije veel aan vischvangst gedaan wordt. En de Hongaarsche visschen zijn heel anders dan de onze. En zulke groote! Reuze-visschen komen soms op tafel.

Nu zijn we zóó ver gedaald, dat we groote plekken geel en groen op den grond zien. Die gele plekken zijn onafzienbare korenvelden, en die groene plekken zijn onmetelijke grasvelden.

Hongarije is 'n heel vruchtbaar land, een echte landbouwstaat. En 't is zoo warm — we voelen wel, dat 't al warmer wordt, nu we dichter bij den grond komen — 't is zoo warm in Hongarije, dat de Hongaren ook aan wijnbouw doen. In dikke trossen hangen de druiven in de Octoberzon te stoven, en de Hongaarsche wijn, die er nu uitgeperst wordt, is even beroemd als 't Hongaarsche meel — heerlijk brood en fijne koekjes dat ze in Hongarije bakken! — en de Hongaarsche vruchten en visschen.

Nu zijn we zóó dicht bij den grond, dat we witte en zwarte stippen zien. Witte, die stil staan, en zwarte, die druk heen en weer bewegen. Weet je wat dat zijn? Al die witte stippen, dat zijn de Hongaarsche koeien, melkblank met reusachtige, wijd uitstaande horens, waar de horens van onze Hollandsche koeien luciferstokjes bij zijn. In groote kudden grazen ze samen onder hoede van een herder, met een prachtig geborduurden, wijden, witten mantel aan. En al die heen en weer vliegende zwarte stippen, dat zijn wilde paarden, die heen en weer hollen over de vlakke. Neen, we dalen hier niet, hoor, dat zou gevaarlijk zijn. Zoo'n hollend wild paard is geen konijntje om op je schoot te nemen! Maar de Hongaren verstaan de kunst ze te vangen en mak te maken. Hongarije is 'n echt paardenland, en de Hongaarsche boer is een geboren ruiter. Hij trekt op zijn paard de vlakke in, mijlen ver, om een wild paard te vangen met zijn lasso, je weet wel, een sterk touw met een grooten lus, dat om den nek

In dikke trossen hangen de druiven in de Octoberzon te stoven

van 't wilde paard geworpen wordt. En dan gaat het hollen om vrij te komen, en de Hongaarsche boer moet dan stevig in zijn zadel zitten, om den dollen rit mee te maken, net zoo lang, tot 't wilde paard moe begint te worden en zijn draf gaat matigen.

Nu zijn we zóó laag gedaald, dat we groote kudden schapen zien, ook met zoo'n prachtig gekleeden herder. Die herder heeft van allerlei boeren schapen onder zijn hoede, en kent ze „alle bij name.” Net als onze Heiland, toen Hij Zich de goede Herder noemde, dat van *Zijn* schapen zeide.

Is dat geen heerlijke gedachte, dat de goede Herder Jezus Christus ook ons allemaal *bij name* kent? En *bij name* roept?

Iemand vroeg eens aan zoo'n Hongaarschen schaapherder, hoe hij toch al die honderden schapen uit elkaar kende? Al die schapen leken toch precies op elkaar.

't Ja — zei die herder — maar *ik* begrijp maar niet, hoe u al die letters van 't alfabet uit elkaar kent, want die vind *ik* nu weer precies op mekaar lijken. Maar van die schapen lijken er geen twee op elkaar! En hij begon ze bij name te roepen, en dadelijk keken ze op, en kwamen naar hem toe loopen!

Zie zoo, nu hebben we genoeg van de Hongaarsche vlakke met de boeren en herders, en koeien en schapen, en koren- en grasvelden gezien — en vliegen we regelrecht naar die groote stad daar, rechts en links van den Donau gebouwd.

Gezondheidsrijmpjes voor kinderen

*Hoog schat ik steeds een hart, dat rein,
Zóó moeten ook de nagels zijn*

*Bij 't spel in huis en op de straat,
Geen vingers in den mond, mijn maat.*

*Stap ook niet als een zwijntje klein
In 't mooie bedje, zacht en rein;
Wasch grondig handen en gezicht,
Dat is vóór 't slapen steeds je plicht.*

*Reeds vroeg prent het den kind'ren in,
Deez' regel heeft een goeden zin:
Gezonde tanden, reine mond,
Zij houden lijf en ziel gezond.*

Dr J. V.

VOOR DE KINDEREN

EEN VLEGREISJE NAAR HONGARIJE

III.

DOOR H. S. S. KUYPER

DAT IS BOEDAPEST, DE HOOFDSTAD. En hier landen we, en stappen we uit. Kijk eens, wat 'n kinderen! Ze roepen ons toe, en ze zingen zoowaar ons Wilhelmus. Dat zijn allemaal Hongaarsche kinderen, die in Holland geweest zijn, en dat lieve landje maar niet vergeten kunnen, en dolblij zijn, dat er een vliegtuig uit Holland in Boedapest is aangekomen.

Ze zwaaien met vlaggetjes. Je zou bijna zeggen: Hollandsche vlaggetjes, want die vlaggetjes zijn rood, wit en... nee, toch niet. De derde baan is niet *blauw* maar *groen!* Maar zóóveel lijkt de Hongaarsche vlag op de Hollandsche. Wij hebben rood, wit en blauw — en de Hongaren rood, wit en groen. De Hongaren, die dol veel van Holland houden, vinden dat echt aardig, en zijn er wat trotsch op.

Twee groepen Hongaarsche kinderen staan zoo'n beetje apart. Wat zou dat zijn? Even vragen!

'k Zal 't jullie vertellen. Die meisjes daar zijn de kinderen van 't Hollandsch-Hongaarsch Kinderhuis in *Gödöllö*, waar verscheidene Christelijke scholen in Holland giften voor geven en er zelfs een eigen pleegkind hebben.

Kijk, ze zoeken al, of er ook pleegoudertjes van hen uit het vliegtuig gestapt zijn!

En die andere groep, dat zijn leerlingen van de Prinses Juliana school in Boedapest, die komen jullie nog eens bedanken voor 't geld, dat jullie voor hun school verzameld hebben.

O, heden, ze willen toespraken gaan houden, de meisjes van *Gödöllö* en de leerlingen van de Prinses Juliana school! Maar we hebben heusch geen tijd, hoor! We moeten nog zóóveel zien — en — weer op tijd in Holland terug zijn.

Even allemaal samen goeien dag zeggen! Er zijn misschien wel Hongaarsche broertjes of zusjes van jullie bij! Da-ag! Da-ag!!

En nu op marsch Boedapest in. Een der mooiste steden van Europa! Eigenlijk een tweelingstad. Boeda en Pest, waar de Donau tusschen door stroomt. Zoo'n naam dus als Annemie of Pieteko.

Boeda is de oudste stad, prachtig gebouwd op en langs hooge heuvels, die steil boven de Donau staan. Op een der hoogste heuvels staat 't oude Hongaarsche Koningspaleis, waar door twee soldaten dag en nacht de oude heilige koningskroon van Hongarije bewaard wordt. Zooals we weten is Hongarije door de revolutie na den oorlog een republiek geworden, maar dat vinden de echte Hongaren heelemaal niet prettig. Hongarije is al langer dan duizend jaren 'n koninkrijk geweest, en Hongarije moet weer 'n koninkrijk worden! Of we 't nog beleven zullen? De wonderen zijn de wereld niet uit. Vooral in onzen tijd niet!

We klimmen een hoogen heuvel van Boeda op. Wat een prachtig uitzicht! Achter ons, en rechts en links de oude Hongaarsche huizen van Boeda op de heuvelen gebouwd, gekroond door de prachtige, oude koningsburcht. Diep onder ons stroomt in groote bochten de breede Donau onder tal van prachtige bruggen door. En aan de overkant van de Donau, waar de Hongaarsche laagvlakte begint, ligt, breed uitgebreid, Boeda's tweelingstad Pest, de jongere, nieuwe stad. Eigenlijk kan je niet in Boedapest wonen. Je woont òf in Boeda òf in Pest.

We verstaan niets van wat de menschen hier om ons heen praten! Geen wonder, Hongaarsch is ook zóó 'n moeilijke taal. 't Is niet eens een Europeesche taal. 't Is een Aziatische taal. De Hongaren zijn Aziaten. 't Hongaarsch is verwant aan 't Hebreeuwsch, ook 'n Aziatische taal, waarin zooals we weten, het Oude Testament geschreven is.

Toch willen we even 'n lesje in 't Hongaarsch nemen. Goed opletten! *Klaar is kees*. Begrijp je 't? Natuurlijk — zal je zeggen — maar we zouden Hongaarsch leeren! Dat heb ik jullie geleerd! Klaar is kees!

Ik zal jullie maar even uit den droom helpen. 't Hongaarsche woord voor „klaar” is *kees*. Begrijp je is *kees*” zei? Moet je ook maar eens aan andere menschen opgeven! Dan zeg je, net als ik deed: 'k zal je Hongaarsch leeren: Klaar is kees! En dan kijken ze net zoo gek op als jullie straks.

Er zijn nog meer makkelijke woordjes in 't Hongaarsch. Mooi is *seep* en huis *haas*.¹⁾ Een mooi huis is dus 'n: seep haas.” En menu is *eetlap*. Ook makkelijk te onthouden vindt jullie niet?

Weet je wat ook aardig is in 't Hongaarsch? Dat de voornamen achter de familienaam gezet worden. In 't Hongaarsch heet ik niet Henriëtte Kuyper, maar Kuyper Henriëtte.

En alle klemtoneen komen altijd op de eerste lettergrepen. Daar hebben we eens zoo'n grap mee beleefd in onze Nederlandsche ambulance in Boedapest,

¹⁾ Ik schrijf de woorden nu maar niet op 'n Hongaarsch, maar zooals je ze in 't Hollandsch uitspreekt.

„Ze zwaaien met vlaggetjes.”

waar mijn zuster en ik in den oorlog een half jaar voor de Hongaarsche gewonde soldaten gewerkt hebben. We hadden een Hongaarschen militairen dokter, Sági ¹⁾ heette hij. Een beste man, van wien we allemaal evenveel hielden. Op 't koffieuurtje, om elf uur 's morgens, kwam hij altijd 'n kopje koffie bij ons halen en dan leerde hij mij Hongaarsch en ik hem Hollandsch.

Eens zei ik: „Dokter, ik zal u eens leeren zeggen, wat u in 't Hollandsch is: Een goeie baas.”

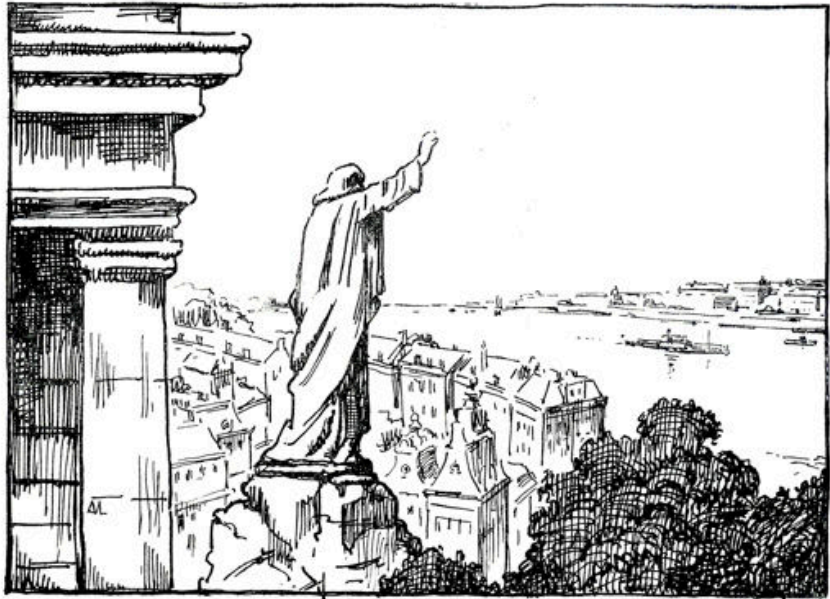
Hij zei 't na, langzaam, met moeite, vooral om die *g* van goeie. Want onze *g* hebben ze in 't Hongaarsch niet. Maar eindelijk ging 't toch. „Ik — ben — een — goeie — baas.”

Den volgenden morgen vroeg ik, of de ambulanceleden even luisteren wilden. Dr Sági zou in 't Hollandsch zeggen, hoe wij hem vonden. Het woord is aan Dr Sági.

Stilte. Aller ooren gespitt!

En toen zei hij heel triumpfantelijk: „Ik ben een koeie baas!” Die moeilijke Hollandsche *g* en de Hongaarsche klemtoon had hem parten gespeeld!

¹⁾ De Hongaarsche *s* klinkt als *sj*. Dus: Sjàgi.

.... Een der mooiste steden van Europa.

Daverend gelach natuurlijk. De „goeie baas” begreep niet waarom. Ik vertelde hem wat „koeiebaas” betekende, en dat de klemtoon op *baas* en niet op *goeie* moest vallen.

WAT LANDROTTEN DOORGAANS NIET WETEN

„ALLES LOS VOOR? DAN GAAN WE VERTREKKEN.... Machine halve kracht vooruit. Doorpraaien naar achter, spring bijvieren. Roerganger bakboord aan boord.”

Voor de meeste lezers zal het bovenstaande wel potjes-latijn zijn. We bevinden ons op de commando-brug van een oceaanstoomer, die op het punt staat zee te kiezen en waarvan de gezagvoerder zijn bevelen geeft, die, daar kunt u van op aan, stipt worden opgevolgd. Zoo'n mailboot is een wereldje op zich zelf, en er komt heel wat voor kijken om te zorgen, dat alles goed functioneert en dat het schip zonder averij aan zijn bestemming komt.

Nederland is, gezien de grootte, een voorname handelsmogendheid en we leeren reeds op de schoolbanken, dat we van eeuwen her een zeevarend volk zijn geweest. Doch daarmede volstaat doorgaans onze kennis en het heeft ons altijd getroffen, dat de meeste landrotten zoo bitter weinig van de zee weten.

Zelfs zij, die herhaalde malen den oceaan zijn overgestoken, hebben er maar weinig begrip van, hoe zoo'n bemanning het toch eigenlijk klaar speelt, hen veilig en wel naar de haven van bestemming te brengen.

We weten allen wat een burgemeester is, of een advocaat. Doch wat een scheepsofficier voor den kost doet, en hoe de rollen aan boord van een schip verdeeld zijn, dat is voor de meesten een gesloten boek.

Nu willen we in een paar artikeltjes trachten, onze lezers er eens iets van te vertellen; iets van het schip en van zijn bewoners, die in de zeevaart hun bestaan vinden.

Men weet, dat er op een grooten oceaanstoomer

heel wat personeel noodig is. Een driehonderd man equipage is waarlijk geen zeldzaamheid. En het laat zich verstaan, dat ieder in het ingewikkeld organisme bij een bepaalde groep is ingedeeld, die een eigen taak heeft. Zoo kan men reeds dadelijk de bemanning splitsen in drie groepen: dekpersoneel, machinekamerpersoneel en personeel in civielen dienst.

Daar boven staat de état-majoor, bestaande uit den commandant, vier of vijf stuurlieden, die bij het dekpersoneel behooren, een hoofdmachinist met drie tot vijf zelfstandig werkende ondergeschikten, en soms wel tien assistenten, terwijl afzonderlijk genoemd mogen worden de marconist en de dokter, doorgaans zeer oneerbiediglijk betiteld met „draadje” en „de pil.”

Het civiel personeel is uitsluitend belast met de huishouding aan boord; — aan het hoofd staat op de mailbooten een administrateur, die weer een aantal restaurateurs en hofmeesters onder zich heeft; op de vrachtbooten is een gewoon hofmeester de chef van den civielen dienst.

Het dekpersoneel bestaat uit den bootsman, die onder het gezag van den eersten stuurman de aanvoerder is van de matrozen. Dan zijn er op de mailbooten een aantal kwartiermeesters, die als roerganger dienst doen — de stuurlui staan nooit aan het roer, zooals zoo velen meenen — en tenslotte is er een scheepstimmerman, een lampenist, als „lampie” aangesproken, en een kabelgast, die voor het z.g. schiemanswerk: het onderhoud van de tuigage, splitsen en knopen enz. zorgt.

In de machinekamer vervult de z.g. donkeyman ongeveer dezelfde functie als de bootsman aan dek. De stokers onderhouden de vuren, waarvoor de kolen

Op een der Spaansche schepen ontdekte De Ruyter de Hongaarsche predikanten...

VOOR DE KINDEREN

EEN VliegREISJE NAAR HONGARIJE

(SLOT)

DOOR H. S. S. KUYPER

MAAR NU ZOEKEN WE ONS Vliegtuig weer op, en vliegen nog even pal oostwaarts, de Hongaarsche laagvlakte, de *Alföla* over, om de stad Debreczen te bezoeken.

Zien jullie wel, dat we de Theiss, die geweldige zijrivier van de Donau overvliegen? Die Theiss stroomt net tusschen Boedapest en Debreczen door.

Dat Debreczen is eens een bolwerk van de Hongaarsche Reformatie geweest. Er is in de 17e eeuw zelfs een Gereformeerde Vrije Universiteit gesticht, die wel is waar nog bestaat, maar nu Rijksuniversiteit is geworden.

Maar we gaan niet naar Debreczen om de Universiteit te bezoeken. Daar zijn jullie nog 'n beetje te jong voor! Al kan je niet weten, wat er nog eens voor knappe studenten uit jullie groeien zullen! Maar vast goed leeren — dan kan je nooit weten wat er nog eens later van jullie wordt.

Neen, we gaan naar de Universiteitsstad Debreczen om een heel andere reden.

¹⁾ Wat die onmenselijke straf beteekende, kan men lezen in G. Gaulène's *Du sang sur la croix*, in 't Nederlandsch vertaald door A. K., *De Galeislaaf*, met merkwaardige afbeeldingen van galeien: 't Aangrijpend verhaal speelt in den tijd van Lodewijk XIV, die door zijn herroeping van 't Edict van Nantes de Hugenoten deed verdwijnen uit Frankrijk. Jammer, dat de mooie vertaling van dat mooie boek een titel heeft, die door vaagheid te veel zegt en daardoor den inhoud niet scherp genoeg omljnt. Een geloofsheld op de galeien ware beter titel geweest. „Van Frankrijk voorheen en thans,” blz. 89.

Je weet nog wel, dat ik in 't begin verteld heb, hoe vreeselijk in Hongarije in den tijd der Hervorming de vervolgingen gewoed hebben.

In den allerdonkersten tijd van die vervolgingen heeft de Roomsche overheid Hongaarsche predikanten verkocht als slaven aan den koning van Spanje. Aan Spanje hoorde toentertijd Zuid-Italië met Sicilië, en daar liet de Spaansche koning die dominee's op de galeien werken.¹⁾ Ellendig, vernederend, moordend werk, waarbij de predikanten geboeid zaten te roeien naast allerlei schurken, die de grootste misdaden op hun geweten hadden.

Er was op dat toen nog Spaansche Sicilië een oproer uitgebroken en op verzoek van Spanje zond onze Regeering in 1675 onzen grooten zeeheld Admiraal De Ruyter naar Sicilië om dien opstand te helpen dempen.

Jullie weten natuurlijk allemaal, dat De Ruyter toen bij Syracuze — een stad op de Oostkust van Sicilië — gesneuveld is.

Maar vóór zijn dood heeft De Ruyter nog een mooie daad kunnen doen. Op een der Spaansche schepen, die door galeislaven werd voortgeroeid, ontdekte hij de Hongaarsche predikanten.

De Ruyter, die uit een land kwam, waar godsdienstvrijheid heerschte, en predikanten in hoog aanzien stonden, was tot in 't diepst zijner ziel verontwaardigd over de schandelijke vernedering zijn broeders in 't geloof aangedaan.

Dadelijk stelde hij pogingen in 't werk om de dominees vrij te krijgen. En De Ruyter was een man van zoo grooten invloed, dat de Spaansche regeering bewilligde, en de Hongaarsche predikanten als vrije mannen weer naar hun gemeenten in Hongarije terug mochten gaan.

En weldaad, die het dankbare Hongaarsche volk nooit vergeten heeft.

En daarom heeft de Universiteitsstad Debreczen een standbeeld voor den Hollandschen Admiraal De Ruyter opgericht.

Begrijpen jullie nou, waarom we even naar Debreczen moesten vliegen?

En denk niet, dat de Hongaren niet weten wie dat vreemde standbeeld voorstelt!

Best weten ze 't! Want het verhaal van De Ruyters bevrijding van de Hongaarsche predikanten staat in alle leesboeken van de bijna 700 Christelijke scholen, die er in Hongarije zijn. En de kinderen vinden 't een van de mooiste verhalen, die ze kennen.

Maar nu moeten we weer naar huis toe! De tijd is om. Allemaal weer instappen! We vliegen over de Theiss, over Boedapest en de Donau, over Weenen en Oostenrijk, over Duitschland. Voor we 't weten, zijn we in Holland terug.

Klaar-is-Kees!

GEDACHTEN

Let op hetgeen gij spreekt,
En zie toe wie het hooren;
Het woord uit éénen mond
Komt straks tot duizend ooren.

Werk blij uw werk,
Het maakt u sterk.

Iedereen draagt zijn gebrek
In een broodkorf op de nek,
Daardoor kan hij 't zelf niet zien,
Maar hij toont het anderen liën.